

2.16 Časová osa domestikace

Metody

Gamefikace, pohybová aktivita, přednáška s diskusí.

Metody a formy

Forma a popis realizace

Znalostně-deduktivní hra, při které se menší týmy soutěžících snaží co nejlépe odhadnout časový rámec a účel domestikace nejznámějších hospodářsky i jinak využívaných živočichů.

Obsah

Na začátek si uvádějící shromáždí žáky a navodí téma, kterým se následující aktivita zabývá:

„Kdo máte doma nějaké domácí zvíře? A co to je? Pes, kočka, křeček, papoušek...? A co hospodářská zvířata, která znáte? Kráva, koza, prase, slepice...? Používáte běžně něco, co má původ právě u těchto zvířat? A věděli byste, jak dlouho už vlastně lidé tato zvířata chovají, aby mohli využít jejich maso/mléko/sílu/kožešinu...? Tak schválně! Zahrajeme si hru, při které se to dozvíte! Velkou roli v ní bude hrát tato časová osa představovaná dlouhým lanem na podlaze, které jste si už určitě všimli. Nejprve se rozdělte do týmů po třech nebo čtyřech hráčích.“

Po rozdělení do týmů se osvětlí pravidla hry. Ta bude mít celkem 13 kol. Na plátně se pro každé kolo objeví jeden druh domestikovaného živočicha. Soutěžící se v rámci týmu domluví a určí své odpovědi na dvě stálé otázky:

1. Kdy byl daný druh domestikován?
2. Jaký byl primární důvod domestikace?

Na poradě stran otázek mají soutěžící 1 minutu. Nejpozději po uplynutí této doby vyše každý tým jednoho zástupce k časové ose, který si stoupne na místo, odpovídající týmovému odhadu času domestikace. Druhý zástupce z týmu se postaví k příslušné ceduli podle týmového odhadu důvodu, ze kterého lidé daný druh domestikovali. Jsou-li na určených místech přítomni zástupci všech týmů, prozradí se správná odpověď nejprve na otázku stran času a vyhodnotí se odpovědi jednotlivých týmů - za správný odhad doby získává tým 1 bod, za chybný odhad se body neodečítají.

Po vyhodnocení časové otázky se přejde k problematice důvodu, který se považuje za primární při domestikaci. Zástupci si po týmové poradě mají stoupnout na cedulku s daným označením:

- POTRAVA: v případě, že se družstvo domnívá, že prvotní příčinou k domestikaci byla potrava (maso ze zvířete, mléko, vejce atd.),
- SÍLA: v případě, že tým hlasuje pro možnost, že k domestikaci došlo z důvodu pracovní síly (jízda, tah, orba, transport nákladu atd.),

- JINÉ: v případě kteréhokoli jiného důvodu (okrasa, zápasy, kůže, hubení škůdců...).

Opět v případě odhadu správné příčiny domestikace obdrží tým 1 bod, za chybné odpovědi se body neodebírají.

V jednotlivých kolech se odhadují doba a důvod domestikace jak nejznámějších domácích zvířat (pes, kočka, prase, tur domácí, kůň...), tak i neobvyklých druhů (bourec morušový, včela medonosná).

Tým, který má po 13 kolech nejvyšší počet bodů, se stává vítězem soutěže.

Po vyhodnocení hry a ocenění vítězného týmu se ještě ukáží další příklady domestikovaných či přinejmenším využívaných druhů živočichů (krocan, velbloudi, lamy, sokoli a jiní dravci, sloni, holubi...) a žáci se dozvědí, že domestikace není jednoduchý a krátký proces, ale naopak výsledek dlouhodobého snažení a záměrného ovlivňování daného druhu. Navíc je známo několik podmínek, bez jejichž splnění je domestikace předem odsouzena k nezdaru a k podstoupení tohoto procesu se tak musejí druhy vybírat.

Na úplný závěr připomeneme, že v moderní lidské společnosti se v lidské péči může ocitnout téměř každý živočišný druh, přičemž důvody pro jeho chov mohou být i značně vágní, povrchní či přímo neetické a nemorální. Opravdu domestikovaných druhů je však minimum ve srovnání s počtem druhů, které se „jen“ ocitly v lidské péči.

Pomůcky a materiál

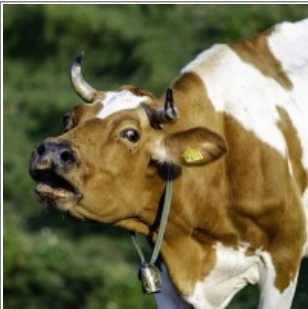
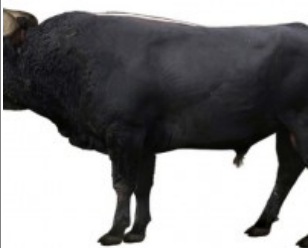
Položka	Počet	Popis
1	1	Lano dlouhé
2	19 stran	Zalaminované letopočty a události

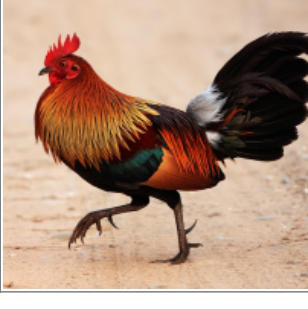
Obsahové přílohy

#	Soubor	Popis
003.16.01	Časová osa domestikace.pdf	Prezentace ke hře - tisk
003.16.03	Časová osa domestikace.pptx	Prezentace ke hře
003.16.05	Časové body osa domestikace.docx	karty letopočtů pro položení k ose domestikace
003.16.06	Časové body osa domestikace.pdf	karty letopočtů pro položení k ose domestikace - tisk

Zdroje

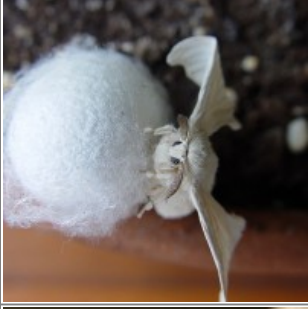
# Přílohy	Zdroj	Popis	Autor	Původ	Licence	Datum
003.16.01 01		tur domácí	Julietvbarbara	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-27

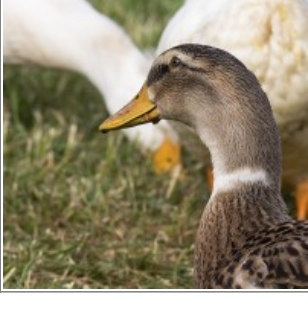
003.16.01 02		tur domácí	Michal Klajban	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-27
003.16.01 03		pratur	Jaap Rouwenhorst	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-27
003.16.01 04		koně	Fitindia	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-27
003.16.01 05		koník	evelynbelgium	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-27
003.16.01 06		kůň Přewalského	Claudia Feh	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-27
003.16.01 07		husky	Utopialand	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28

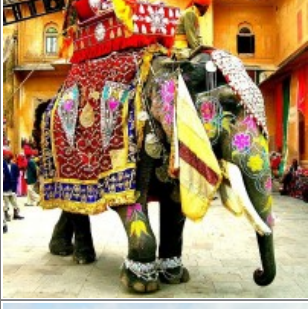
003.16.03 01		prasátko	Helgi Halldórsson	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-27
003.16.03 02		prase	Johan Spaedtke	https://commons.wikimedia.org	CC 0	2020-11-27
003.16.03 03		divočák	Michael Gäbler	https://commons.wikimedia.org	CC BY	2020-11-27
003.16.03 04		kohout	Žiga	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-27
003.16.03 05		slepice	miniformat65	https://pixabay.com	Pixabay	2020-11-27
003.16.03 06		kur bankivský	Subramanya C K	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-27

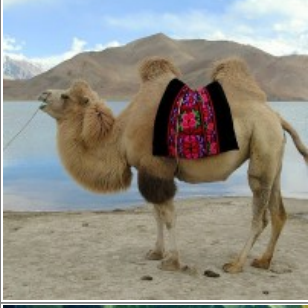
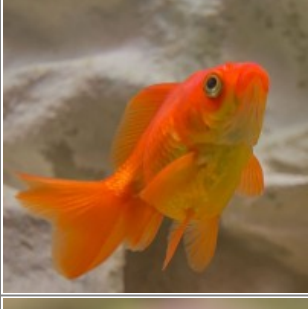
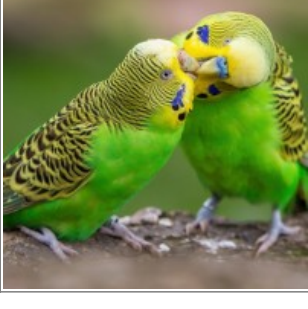
003.16.03 07		koza	MarwanAndrew	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-27
003.16.03 08		koza domácí	Mediasans	https://commons.wikimedia.org	CC BY	2020-11-28
003.16.03 09		koza bezoárová	Joe King	https://en.m.wikipedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 10		papillon	Gvdmoot	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 11		vlk	Mas3cf	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 12		včely	Oasalehm	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28

003.16.03 13		včela	Andreas Trepte	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 14		ovce	MichaelMaggs	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 15		ovečky	UBcontributor	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 16		argali	Jwanamaker	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 17		osli	Michal Klajban	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 18		oslík	Matthew Guitguit	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28

003.16.03 19		osel africký	Ericj	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 20		králík	Olga1969	https://commons.wikimedia.org	CC BY	2020-11-28
003.16.03 21		králíček	Conor Lawless	https://commons.wikimedia.org	CC BY	2020-11-28
003.16.03 22		králík divoký	N p holmes	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 23		bourec kokon	P.gibellini	https://commons.wikimedia.org	Public domain	2020-11-28
003.16.03 24		bourec	CSIRO	https://commons.wikimedia.org	CC BY	2020-11-28

003.16.03 25		housenky	Małgorzata Miłaszewska	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 26		kočka oči	Estin Giç Giç	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 27		kočka domácí	Davidvraju	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 28		kočka divoká	Michael Gäbler	https://commons.wikimedia.org	CC BY	2020-11-28
003.16.03 29		káčátko	Wilfredor	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 30		kachny domácí	Jose Cardenas Vejar	https://commons.wikimedia.org	CC BY	2020-11-28

003.16.03 31		kachna divoká	Keven Law	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 32		lama	Johann „nojhan“ Dréo	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 33		sob	Bering Land Bridge National Preserve	https://commons.wikimedia.org	CC BY	2020-11-28
003.16.03 34		slon indický	Faraz Usmani	https://commons.wikimedia.org	CC BY	2020-11-28
003.16.03 35		jak	Dennis Jarvis	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 36		sokol	Carlos Delgado	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28

003.16.03 37		holub	gailhampshire	https://commons.wikimedia.org	CC BY	2020-11-28
003.16.03 38		dromedár	Warfaa Jibriil	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 39		drabař	David Stanley	https://commons.wikimedia.org	CC BY	2020-11-28
003.16.03 40		kapr	Reaperman	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 41		zlatá rybka	IssamBarhoumi	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 42		andulky	Lichtsammler	https://pixabay.com	Pixabay	2020-11-28

003.16.03 43		hroznýš	Esteban Alzate	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 44		sklípkan	Szakai24	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 45		axolotl	Amandasofiarana	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28
003.16.03 46		chameleon	Charles J Sharp	https://commons.wikimedia.org	CC BY-SA	2020-11-28

From:

<https://www.mscb.cz/> - **MSCB**

Permanent link:

<https://www.mscb.cz/skolam/zvirata/aktivita/16/2>Last update: **2020/11/27 16:58**